

8. İstatistik Konseyi Toplantı Raporu

Türkiye İstatistik Kurumu, ANKARA

29/03/2012

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile 05/05/2006 tarih ve 26159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İstatistik Konseyi Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri gereğince; İstatistik Konseyi VIII. Toplantısı 29 Mart 2012 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Konsey Salonu’nda gerçekleştirilmiştir.

TÜİK Strateji Geliştirme Daire Başkanı Sayın Nilgün DORSAN, 2007-2011 Resmi İstatistik Programı bileşenleri, izleme sonuçları ve 2012-2016 yıllarını kapsayacak olan İkinci Program Dönemi’nde yapılması düşünülen çalışmalar ile Program döneminin öncelikleri ve beklentilerini içeren bir sunum yapmıştır.

1. TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR’in Konuşması

Konsey Başkanı Sayın Birol AYDEMİR açılış konuşmasında istatistiğin önemine dikkat çekerek, istatistiğin üzerinde daha fazla zaman harcanması gereken bir konu olduğunu ifade etmiştir. Elde sağlıklı veri olmadan doğru karar alınamayacağı gibi, alınan kararların da etkin bir şekilde izleme ve değerlendirilmesinin yapılamayacağını belirtmiştir.

Türkiye’de istatistik altyapısının kurulmasının ve iyileşmesinin tüm kurum ve kuruluşların görevi ve işbirliği ile yapılacak bir çalışma olduğunu, bu konuda koordinasyonu sağlama, standartları koyma görevinin de kanunla TÜİK’e verildiğine vurgu yapmıştır. Bu çerçevede hem kanuni yetkiyle hem de teknik tecrübe ve bilgi birikimiyle, kurumların istatistik altyapısının iyileştirilmesi ve durum tespiti yapmak amacıyla Türkiye İstatistik Sistemine dahil bütün kurumlara bir yazı gönderilerek yeni bir çalışma başlatıldığı hususunda bilgi vermiştir.

Bu çalışmada TÜİK uzmanlarının kurumlara ziyaretlerde bulunduğunu, kurumsal kapasiteyi tespit etmek amacıyla 3 adet soru kağıdının kurumlara uygulandığını ve mevcut resimlerin çekildiğini, bu tespitler üzerinden ayrıntılı çalışmaların yapılacağını belirtmiştir. Çalışmanın henüz başlangıç aşamasında olduğunu, hedeflendiği şekilde sonuçlandırıldığında Türkiye’deki istatistik altyapısının iyileşmesini sağlama anlamında çok faydalı olacağını ifade etmiştir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre istatistik altyapısının oldukça iyi görüldüğünü ancak bunun gerçek durumu yansıtmak anlamında iyi olup olmadığının takdirini Konsey üyelerine bıraktığını ifade etmiştir. Bazı uluslararası yayınlardaki ülkemiz verilerinin karşılanabilme düzeyine ilişkin yapılmış olan inceleme sonuçları ile söz konusu çalışma sonucundaki bulguların ve verilerin kalitesine ilişkin durumun örtüşmediğini dile getirmiştir.

Durum tespit çalışmasında “kurumunuzda istatistik üretmekten sorumlu bir biriminiz var mı?” sorusuna kurumların %62’ sinde istatistik biriminin olduğu, %38’ inde olmadığı yönünde cevap alındığını, bunun üzerinde düşünülmesi ve çalışması gereken bir konu olduğuna dikkat çekmiştir. Türkiye’de bütün kamu kurumları içinde belediyeler dahil olmak üzere toplam çalışan istatistikçi sayısının 899 kişi olduğunu, ama bunların istatistik biriminde mi yoksa farklı birimlerde mi çalıştığının bilinmediğini ifade etmiştir.

Sayın AYDEMİR, İstatistik Konsey’inin, Türkiye’nin istatistik altyapısının iyileştirilmesi, veri kalitesinin artırılması, üretmediğimiz verilerin üretilmesi ve daha geniş anlamda istatistik sisteminin

geliştirilmesine ilişkin görüş ve önerileriyle Türkiye İstatistik Sistemine yardımcı olmasının önemine işaret etmiştir. Üst yöneticiler tarafından her hangi bir konu sahiplenilmezse onun başarılmasının mümkün olamayacağını, dolayısıyla Konsey üyelerinin konuyu sahiplenmesi durumunda daha etkin çalışmalar yapabileceğini ve TÜİK olarak her türlü desteğin verileceğini belirtmiştir.

Teknik düzeydeki çalışmaların nasıl yapılması konusuna da değinen Sayın Birol AYDEMİR aslında bunun altyapısının Resmi İstatistik Programı kapsamında oluşturulan ve bütün bakanlıkların kapsandığı toplam 40 tane çalışma grubu ile sağlandığına değinerek, bu çalışma gruplarının kurumsal tarama çalışmasının detay ve teknik çalışmalarının yapılacağı yerler olduğuna vurgu yapmıştır. Çalışma gruplarının sayısının 40 taneyle sınırlı olmadığını ihtiyaç duyulursa artırılabilirliğini de belirtmiştir.

Çalışma gruplarının faaliyetlerinin çok alt düzeyde olduğunu, söz konusu grupların etkin kullanılması sonucunda birçok sorunun çözülebileceğini, çalışma gruplarında teknik düzeyde ne yapılacağını belirlenip daha sonra her bir kurumun ilgili genel müdür/müsteşarına bir raporun sunulmasıyla bu konuda neler yapılabileceğinin anlatılmasının ve ortak çözüm önerilerinin sunulmasının gerekliliğini ifade etmiştir.

Resmi İstatistik Programı kapsamında herhangi bir sorunla karşılaşıldığında bunların planlı ve programlı bir şekilde yapılabilmesinin mümkün olacağını belirterek, yeni kurulan bakanlıkların birçok veriye ihtiyacı olduğuna da değinmiştir. Diğer taraftan, İstatistiklerin üretilmesinin çok kolay olmadığını, iki sayfalık bir haber bülteninin arkasında bile çok fazla iş yükünün olduğunu ifade etmiştir.

İstatistik üretim sürecinin çok fazla bilinmemesi nedeniyle, veri/bilgi ihtiyacı olduğunda bu bilgilerin hemen üretilmesinin düşünülmesini belirtmiştir. Aslında yeni bilgi ihtiyaçlarının öncelikle RİP çalışma gruplarında olgunlaştırıldıktan sonra üst düzeyde karar alınması gerektiğini, TÜİK olarak da bu konuların RİP'e dahil edilerek programlanmasının uygun olacağını vurgulamıştır. Bu konuda kurumların desteğinin önemli olduğunu, eğer sahiplenilmezse, her bir kurum kendi idari kayıt düzenini ve istatistik üretme kapasitesini daha iyi bir noktaya getirmezse TÜİK'in yapılabilecek çok fazla bir şeyi olamayacağına vurgu yapmıştır.

Sayın AYDEMİR, belirlenen hedeflere ulaşabilmek için kurumlarda istatistik biriminin kurulmasının önemli olduğuna dikkat çekmiştir. Bu birimlerde en az 3-5 tane istatistikçinin istihdam edilmesinin gerekli olduğunu, ancak bu şekilde idari kayıtların düzelmesinin sağlanabileceğini, istatistiklerin kalitesinin artırılabilirliğini ifade etmiştir.

Ayrıca uluslararası kuruluşlara hangi verilerin gönderilip hangilerinin gönderilmediğini tespit etmek için bir çalışmanın yapıldığını, eksik verilerle ilgili detay araştırmalar yapıldığını ifade ederek, uluslararası endekslerde yapılan incelemeler neticesinde olması gerektiğinden daha kötü bir yerde olduğumuzu belirtmiştir. Bu durumdan herkesin sorumlu olduğunu, verilerin zamanında, istenilen kapsamda ve ayrıntıda gönderilmediğinden bu durumda olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla bunların bir plan programa bağlanılarak yapısal çözümü konusunda önerilerinin olduğunu, bu konuda Konsey Üyelerinin görüşlerine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmiştir.

Diğer en büyük sorunun tarım istatistikleri konusunda olduğunu, ülkenin istatistik konusunda en yetersiz olduğu alanlarından birisinin tarım konusu olduğuna vurgu yaparak, bu sorunu Gıda, Tarım ve

Hayvancılık Bakanlığı'nın yalnız başına çözemeyeceğini, sahiplenilmesi gereken bir konu olduğunu, TÜİK ve Kalkınma Bakanlığı'nın da destek vermesi gerektiğini ifade etmiştir.

Sayın Birol AYDEMİR, Resmi İstatistik Programı'nda yer alan bazı konuların TÜİK sorumluluğunda olmasına rağmen TÜİK'in bunları yapabilme ihtimalinin olmadığını, bu konuya ait verilerin ilgili kurumların idari kayıtlarına dayandığını ve sorumluluğun o kurumlara devredilmesinin doğru olacağını ifade etmiştir. Sağlık harcama istatistiklerini örnek göstererek bunun SGK'nın sorumluluğunda üretilmesi gereken bir konu olduğunu, idari kayıtlardan gelmeyen, özel cepten harcamalar gibi anketle derlenmesi gereken kısmının ise TÜİK tarafından yapılabileceğini ifade etmiştir. Bu konuda ceza infaz kurumu istatistiklerinin Adalet Bakanlığı, yabancı nüfus vatandaşlık istatistiklerinin İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmasının gerekliliğini ifade etmiştir. Hangi istatistiği hangi kurumun üretmesi konusunun tartışılması gereken bir konu olduğunu, diğer ülke örneklerinin de incelendiğini, bu konuda Konsey üyelerinin de görüşlerinin önemli olduğunu belirtmiştir.

Resmi İstatistiklerin sunumunda logo kullanılması konusunda İngiltere örneğini vererek, bugün RİP'de yer alan her istatistiğin belirli kurallar çerçevesinde üretilmiş uluslararası norm ve standartlarda olmadığını ifade etmiş, RİP logosunun aynı İngiltere'deki gibi kalite göstergesi olarak, "en azından asgari norm ve standartları sağlamıştır" manasında kullanılması gerektiğini belirtmiştir.

Sayın AYDEMİR, söz konusu uygulamanın ikinci Program döneminde başlatılacağını ifade ederek, aslında üretilen istatistiklerin norm ve standartlarının Eurostat, BM, IMF, OECD, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar tarafından belirlenmiş olduğunu belirtmiştir. Uluslararası standartlarda olmayan istatistikler var ise Kanunun TÜİK'e vermiş olduğu yetki çerçevesinde bu konularda temel standartların belirleneceğini, bu standartlar çerçevesinde üretilmişse resmi istatistik logosunun ilgili istatistiğe verileceğini ifade ederek kurumların görüşlerine sunmuştur.

2. Konsey Üyelerinin Görüş ve Değerlendirmeleri

TCMB Başkanı Sayın Erdem BAŞÇI

Hangi istatistiğin hangi kurum tarafından üretilmesi gerektiği konusunda prensiplerin belirlenmesinin uygun olacağını, istatistiklerin bir portalden yayınlanmasının elzem olduğunu ve mutlaka yapılması gereken bir çalışma olduğunu belirtmiştir. Bu konuda TCMB'nin EVDS sisteminden bahsederek, bu sistemi özellikle akademisyenler ve analistlerin çok yoğun kullandıklarını, fakat kendilerine ait olmayan pek çok veriyi de orada yayınladıklarını, sonuçta sorumluluk aldıklarını söyleyerek böyle bir portalin olmasının, grafikleriyle her şeyiyle EVDS'nin önüne geçmesinin daha etkin ve Türkiye'ye çok büyük bir hizmet olacağını ifade etmiştir.

Uluslararası kuruluşlara veri gönderimi konusunda büyük eksikliklerimizin olduğunu, bu konudaki çalışmaların ilerlemesinin uygun olacağını belirtmiştir.

Standart haber bülteninin faydalı olacağını, bir standart gelirse buna kendilerinin de uyacaklarını, ayrıca Resmi İstatistik logosunun faydalı olacağını belirterek, bir kalite eşliğinin olmasının önemine de dikkat çekmiştir. İstatistik birimlerinin bulunduğunu, faydalı olduğunu belirterek, diğer kurumlarda da yapılandırılmasının önemine vurgu yapmıştır.

Son toplantıdan itibaren TCMB'nin neler yaptığına ilişkin yaptığı değerlendirmede, Mart ayında Türkiye için konut fiyat endeksini resmi istatistik olarak yayınlamaya başladıklarını, reel efektif döviz kuru endeksini geliştirdiklerini, özellikle ödemeler dengesi ve turizmle ilgili çalışmalar yaptıklarını, finansal hesaplarla ilgili de ESA 95'e uyumlu adımların nasıl atılabileceğine ilişkin Maliye Bakanlığı ve özellikle Hazine Müsteşarlığı ile çalışmalara devam ettiklerini ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Kurumların RİP kapsamında üretilen istatistiklerini standart bir haber bülteni ile yayımladıkları takdirde, bu konularda kamuoyunun çok daha farkında olacağını belirterek, birçok istatistiğin yayımlandığını fakat kimsenin haberinin olmadığını ifade etmiştir.

TOBB Başkan Yardımcısı Sayın Halim METE

Çalışmaların giderek Konseye daha net bilgi vermek, Konseyden daha net görüş almak üzerine kurulu hale geldiğinden dolayı teşekkürlerini iletmiştir. TOBB olarak da iki konuda istatistik ürettiklerini, kısa, orta, uzun vadeli 8 konuda da çalışmalarının sürdüğünü ve TOBB istatistik biriminin birkaç yıl önce oluşturulduğunu ifade etmiştir. Ayrıca iş dünyasının TÜİK'in ürettiği her türlü bilgiye çok itibar ettiğini, geleceğini onun üzerine inşa etmek istediğini belirtmiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Müsteşarı Sayın Kenan BOZGEYİK

Bakanlık olarak ulusal ve uluslararası düzeyde ülkemizle ilgili sosyal politikalar alanındaki her istatistiği bizzat takip ederek, eksiklerin giderilmesi yönünde sorumluluk hissettiklerini dile getirmişlerdir. Her kurumun uluslararası kuruluşlara göndermiş olduğu verileri takip etmek üzere TÜİK'in başkanlığında kontrol, denetim kurulu oluşturup bunu 3 veya 6 şar aylık dönemlerle takip etmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Program kapsamında üretilen istatistiklerin standart haber bülteni ile sunulması, istatistiklerin tek bir kapıdan sunulması ve istatistiklerin hangi kurum tarafından üretileceği konusunda ilkelerin belirlenmesi konularına katıldıklarını, Bakanlık olarak istatistik meselesini çok önemsediklerini ve Bakanlıklarının Strateji Başkanlığı'nda bir istatistik birimini oluşturduklarını ifade etmiştir.

Ayrıca Türkiye'deki engellilere ait bir istatistiğin elde bulunmamasına değinerek, sosyal güvenlik açıklarımızın önemli bir kısmını buralara harcadığımızı, bu konudaki istatistiki verilerle daha doğru tespitlerde bulunabileceğini ve buralarda ciddi kaynak tasarrufu yapılabileceğini dile getirmiştir.

Logonun kullanılmasının çok önemli olduğunu, markalaştırılması ve dünyada söz sahibi olunması adına her türlü desteğe açık olduklarını belirtmiştir.

Yatırım programında kaynakları oluşmuş olan birkaç araştırma projelerinin olduğunu, gerek göç, gerekse özürlü ve aile ile ilgili araştırma çalışmalarını TÜİK ile birlikte yürütmek istediklerini ifade etmiştir. Ayrıca istatistik konusunda güçlü bir altyapı kurulamaması durumunda kurumlardan da beklenen cevabın alınamayacağını, bunun birlikte yapılması gereken bir çalışma olması gerektiğini ve bu konuda Fransa modelinin Türkiye'nin güçlü bir sistem kurması için uygun bir model olduğunu belirtmiştir. TÜİK'in genel bütçenin dışına çıkarak farklı kaynakları kullanabilecek daha esnek daha bağımsız daha kurumsal bir yapıya dönüşmesiyle istatistik konusundaki ihtiyaçların giderebileceğini ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Türkiye'nin şartlarının düşünüldüğünde Fransa modelinin iyi bir model olacağını, ama TÜİK'in şu andaki mevcut teknik kapasitesi, yetenekleri, kısıtları düşünüldüğünde bunu yapabilecek durumda olmadığını ifade etmiştir.

Başta AB ülkelerindekiler olmak üzere dünyadaki iyi istatistik ofislerin statüsü, yapılanmaları, idari, mali özerklikleri ile personel durumlarına ilişkin çalışmalar yapıldığı ifade etmiştir. Mevcut durumda TÜİK'in mesleki anlamda bağımsız (mesleki ve teknik özerkliğe sahip) olup, genel bütçe içinde yer alan tek kurum olduğunu ifade etmiştir.

Veri Kalite Kontrol Kurulunun kanunda altyapısının olduğunu, bu kurulun resmi istatistikleri bilimsellik ve uluslararası standartlara uygunluk açısından izlemek, incelemek ve değerlendirmek amacıyla kurulmuş olduğunu ve resmi istatistiklerde kalitenin bu kurul üzerinden yapılacağını vurgulamıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yürüttüğü çalışmalarda TÜİK'in teknik olarak her türlü yardıma hazır olduğunu söylemiştir. Kurumların istatistik birimlerinin oluşturulması, idari kayıtların oluşturulması, bunlardan istatistik üretilmesi, bunların standartlarının belirlenmesi gibi konularda her türlü yardıma hazır olduğunu bir kez daha ifade etmiştir. RİP çalışma gruplarına katılanların TÜİK'in düzenlediği eğitimlere katılma oranının 2010'da %17, 2011'de %19 olduğuna vurgu yaparak, çalışma gruplarında olanların TÜİK'in eğitimlerine katılmalarının aynı dili konuşma bakımından önemli olduğunu ifade etmiştir.

Hazine Müsteşarı Sayın İbrahim H. ÇANAKÇI

Birinci Program dönemindeki başarıları dolayısıyla başta TÜİK olmak üzere diğer tüm kurumların kutlanması gerektiğini belirtmiştir. Eğitim konusunun altını çizerek katılımın az olduğunu ve çalışma gruplarının farkında olmadıkları bir konu olduğunu ifade etmiş, teknik ekiple işbirliğinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Resmi İstatistik İlkeleri arasında istatistik üreten kurumlara güven ilkesinin çok daha önemli olduğunu ve bu nedenle kurumlara çok büyük bir görev düştüğünü ve yapılması gereken çok ciddi işler olduğunu belirtmiştir. Buradan hareketle model ne olmalı sorusunun akla geldiğini, Türkiye'nin genel gidişatı ve işin sürdürülebilirliği açısından yapılacak çalışmaların kurumların bünyesinde olmasının, fakat TÜİK'in de, ilkelerin uygulanması, test edilmesi ve onaylanması noktasında ciddi bir işlev üstlenmesinin daha doğru olacağını belirtmiştir. Fransa modelinin sürdürülebilir olmadığını belirten Sayın Çanakçı, bunun Türk kamu yönetimindeki genel eğilimle de paralel olmayacağını belirtmiştir.

Kurumların ilkeleri içselleştirmelerinin, TÜİK'in bu ilkelerin yerleşmesi konusunda yol gösterici olmasının ve bir akreditasyon görevi üstlenmesinin daha isabetli olacağını vurgulamıştır. Geleceğe yönelik hedefler ve çerçevenin çok isabetli olduğunu belirterek, veri kalitesi, standardizasyon, kullanıcı odaklılık, erişilebilirlik gibi konulara ikinci uygulama döneminde önem verilmesinin çok isabetli olduğunu ifade etmiştir. Doğru noktaların seçilmiş olduğunu belirten Sayın Çanakçı farkındalığın artırılması konusunda çok belirgin somut fikirlerinin olmadığını, konu üzerinde çalışılıp fikirlerin zenginleştirilebileceğini belirtmiştir.

İstatistiklerin hangi kurumlar tarafından üretileceği konusunda ilkelerin belirlenmesini desteklediklerini, fakat bunun yanı sıra istatistiklerin bütünselliğinin kaybolmaması gerektiğini, istatistiğin bir tarafının kurumlar tarafından diğer kısmının TÜİK tarafından derlenmesinin,

yayınlanmasının doğru olduğunu ancak kopukluk olmamasına dikkat edilmesinin gerektiğini vurgulamıştır. İstatistiklerin tek bir kapıdan yayımlanmasının tamamıyla desteklenmesi gereken bir konu olduğunu, dış kurumlara veri gönderiminde, sunumda gösterilen mekanizmanın çok doğru bir düşünce olduğunu, resmi istatistik logosunun yayımlanan istatistiklerde olması gerektiğine tamamen katıldığını, istatistik birimlerinin oluşturulması ve istatistiklerin kurumsallaşmasının isabetli bir nokta olduğunu belirtmişlerdir.

TÜİK'in ilkeler ve standartlar konusunda, ham veri yayımında da çok ciddi katkıları olduğunu, işlenmiş veri veya analize uygun veri üretimi konusunda da önümüzdeki dönemde biraz daha çaba sarf edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Son dönemlerde mevsimsel düzeltme, takvim etkilerinden arındırma gibi önemli adımlar atıldığını, filtrelenmiş verilerin üretilmesi ve analize uygun hale getirilmesinin önümüzdeki dönemde üzerinde durulması gereken bir konu olduğunu belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Haber bültenlerinin yayımlanmasında tek bir standart olmasının gerekmediğini, kurumların kendi standartlarında haber bülteni oluşturmak istemesi halinde, bu konuda da yardımcı olabileceklerini ifade etmiştir. Haber bültenleri ile kamuoyunun istatistikler konusunda daha iyi bilgilenebileceğini, bunun çok büyük bir eksiklik olduğunu belirterek, diğer kurumların da yayımladıkları istatistikleri haber bülteni ile kamuoyuna duyurması gerektiğini vurgulamıştır. TÜİK'in kurum olarak kapsamlı ve detaylı bir iletişim stratejisi geliştirdiğini, web sitesiyle, sosyal medyanın kullanılmasıyla, sivil toplum kuruluşlarıyla, akademisyenlerle, parlamentoyla ilişkilerini kapsayacak çok kapsamlı bir iletişim stratejisinin hazırlandığını belirtmiştir. Sayın Aydemir, bu konuda somut önerilere her zaman açık olduklarını, dışarıdan bakılıp değerlendirildiğinde öneri getirmenin daha kolay olduğunu ifade etmiştir.

Sayın Aydemir haber bültenleri konusunda örnek olarak maden istatistiklerinin bilinmediğini, Çalışma Bakanlığının İstatistiklerinin kitabının yayımlandığını bu kitabın RİP'de olmamasına rağmen içindeki bazı tabloların, verilerin RİP'de olduğunu fakat bunu kimsenin bilmediğini ifade etmiştir. Yabancı Çalışma İstatistikleri hakkında çoğu kişinin bilgisinin olmadığını, Türkiye'de çalışma izni verilen yabancıların sayısının, çoğunlukla hangi ülkelerden olduklarının bilinmediğini belirtmiştir. Türkiye'de en çok çalışma izni alanların Çinliler olduğunu belirten Sayın Aydemir, bu gibi verilerin bilinmediğini bunu düzenli bir şekilde yayımlanmadığını, yayın içinde kaldığını ve buna da kimsenin bakmadığını ifade etmiştir.

Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa EROL

İstatistik konusunun Adalet Bakanlığı bünyesinde Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü olarak en üst düzeyde yapılandırıldığını belirterek, adalet istatistiklerinin her yıl TÜİK aracılığıyla kamuoyuna duyurulmakta olduğunu vurgulamıştır.

İstatistiklerin hangi kurumlar tarafından üretileceği konusunda, verilerin, iş ve faaliyetin yürütüldüğü birim/bakanlık tarafından oluşturulması gerektiğini ancak istatistik olarak kamuoyuna duyurulmasının TÜİK tarafından yapılması gerektiğini belirtmiştir. Tartışma konuları arasında birbirleriyle çelişen iki konu olduğunu vurgulayarak, istatistiklerin tek bir kapıdan yayımlanması düşüncesiyle, üretilen istatistiklerin standart haber bültenleri ile sunulması ve her kurumun kendi haber bültenini yayımlamasının birbiriyle çeliştiğini belirterek, tüm kurumların verilerini oluşturduktan sonra TÜİK'e

göndererek; bunların TÜİK tarafından standartlara uygunluğu kalite logosuyla tescil edildikten sonra konu başlıklarıyla tek bir portalden isteyenlerin istediği zaman ulaşacağı şekilde kamuoyuna sunulmasının faydalı olduğunu düşündüğünü ifade etmiştir. Aksi durumda her kurumun kendi oluşturduğu istatistiği herhangi bir kalite kontrolünden geçirmeden veya kalite logosu almadan kamuoyuna duyuracağından ve birbirlerinden farklı standartlarda bilgilendirme olacağından mukayese imkânının oluşmayacağını belirtmiştir. Uluslararası veri aktarımının mutlaka TÜİK aracılığıyla yapılması gerektiğini belirterek uluslararası kuruluşların istatistiki veri taleplerini TÜİK'e yapması, TÜİK'in veri elindeyse aktarımı doğrudan yapması, değilse, ilgili kurumdan oluşturulmuş bilgileri alarak uluslararası kuruluşa vermesinin, tek elden ve standart hizmet sunulması açısından önemli olduğunu belirtmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın tüm belgelerinin dijital olarak hazırlanıp elektronik imza ile imzalandığını ve her türlü karar ve işlemlerin on-line olarak UYAP sistem merkezinden takibi ve istatistiki olarak veri elde edilmesinin mümkün olduğunu belirtmiştir. Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bünyesinde veri madenciliği/veri ambarı şeklinde bir yapılanmaya gidildiğini belirten Sayın Erol, ihtiyaç duyulan veri kodlarını oluşturup bunların veri ambarında depolanması ve ihtiyaç duyulduğunda doğrudan sınıflandırılmış bilgilerin kullanıcıların hizmetine sunulması şeklinde planlandığını belirtmiştir. İnsan unsurunun istatistiki bilgilerin toplanmasında ikinci derecede olduğunu çünkü bilgilerin oluştuğu anda elektronik ortamda kayıt altına alındığını vurgulayarak cezaevlerinde kaç kişi olduğu, yaş grupları, hangi suçtan ne kadar tutuklu olduğu, ne kadar süre yattığı, meslek grupları gibi bilgilerin UYAP sistemi üzerinden kullanıcıların hizmetine sunulduğunu belirtmiştir.

Son olarak Adalet Bakanlığı'nın bugüne kadar istatistik bilgisi oluşturmadığı alanlarda ihtiyaç duyulan bilgilerin ancak Adalet Bakanlığı'nın dışındaki bir birimden gelen taleple oluşabileceğini belirterek, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın yeni kurulan bir bakanlık olmasına rağmen geçmişinin Özürlüler İdaresi Başkanlığı olduğu ve bugüne kadar hala özürlüler ile ilgili istatistiğin olmadığını bununla beraber yeni adıyla TÜİK eski adıyla Devlet İstatistik Enstitüsü'nün de böyle bir araştırma yapmamasının kimsenin dikkatini çekmediğini vurgulanmış, bu nedenle veri toplama merkezinin oluşturulması eksikliğini hisseden veya fark eden kişilerin buraya veri akışını sağlayacağını, böylelikle bu alanda da istatistiklerin oluşmasının sağlanacağını belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

İstatistiklerin haber bültenleri ile duyurulması ve tek bir kapıdan yayımlanması arasındaki çelişki gibi görünen durumun, çok iyi ifade edilememesinden kaynaklandığını belirterek, duyurunun haber bülteni tarzında iki-üç sayfalık istatistiklerde ne yayınlandığını içerecek şekilde olduğunu, detay istatistiklere ise tek kapıdan ulaşılacağını belirtmiştir. Bu kapsamda Adalet Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'yla çok iyi çalışıldığını, MEB'in Ulusal Eğitim Veri Tabanını beraber kurduklarını idari kayıtların buradan geldiğini vurgulamıştır.

Sayın MEB Müsteşar Yardımcısı Sayın Birol EKİCİ

Bakanlıkların bilgi işlem sistemlerinin istatistik toplama kapasitelerinin artmasıyla istatistik güçlerinin arttığını vurgulayarak, MEB'in e-okul veri tabanı ile tüm öğrenci kayıtlarının tutulduğu güçlü bir altyapısının olduğunu belirterek, TÜİK'in bu altyapıların istatistik üretebilecek yapılara dönüştürülmesi noktasında tüm bakanlıklara destek vermesi gerektiğini ifade etmiştir.

TÜİK'in MEB'e verdiği desteğin çok önemli olduğunu belirterek istatistiki kapasitelerinin TÜİK ile birlikte daha doğru, daha güvenli bir şekilde arttığını belirtmiştir. MEB'in yayımladığı istatistikler arasında Yaygın Eğitim, Örgün Eğitim, Yüksek Öğretim İstatistikleri, Eğitim Harcamaları İstatistikleri ve Yaşam Boyu Öğrenme İstatistikleri olduğunu, Eğitim Harcamaları konusunda eksiklikler bulunduğunu vurgulamıştır. Eğitim Harcamaları İstatistikleri konusunda İstatistik Projelerinin yürütüldüğünü, bunların tamamlandığını ancak Bilgi İşlem Sistemine entegre edilmediği için sonuç alınamadığını belirtmiştir. Eğitim Harcamalarının ilerleyen dönemde uluslararası seviyede güvenilir hale getirildiğinde, bir öğrenciye harcanan miktarın elde edileceğini ve Eğitim İstatistiklerini çok daha ileriye götüreceklarini belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

İstatistik Kanununun çok kapsamlı bir kanun olduğunu, kurumların idari kayıt sistemlerini kurarlarken TÜİK'den görüş almaları gerektiğini, kuracakları sistemin doğru bir sistem olup olmadığını sormaları gerektiğini belirtmiş, buna ilişkin Kanunda da hükümlerin olduğunu ancak bunların gerekli şekilde uygulanmadığını vurgulamış, kanunun daha etkin uygulanmasıyla sorunların azalacağını belirtmiştir.

İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Hasan CANPOLAT

Konseyi etkin bir şekilde çalıştırma ve sonuç alma yönündeki gayretlerden ötürü TÜİK'i tebrik etmiş, Konseyin Türkiye'de sağlıklı veri toplanmasında aracı ve kurumların ortak bir platformu olduğunu, Konsey aracılığıyla daha sağlıklı bir çalışma ortamı yaratıldığını ifade etmiştir.

Kamu sektöründe veri toplama ve istatistiğe bakış açısıyla ilgili eleştirilere katıldığını, bunun bilinçli bir tavır olduğunu düşündüğünü, Türkiye'nin kayıtlı bir ekonomiye, kayıtlı bir kamu ve toplum yapısına sahip olmadığını ifade etmiştir. TÜİK'in burada kilit bir konumda olduğunu belirterek Türkiye'de birçok sektörde kayıt dışılığın söz konusu olduğunu ve verilerin çoğunun tartışmalı olduğunu, çoğu kişinin de bu verilere güvenmediğini belirtmiştir. Bu bağlamda öncelikle, kayıtlı bir devlet ve toplum yapısına geçiş için karar verilmesi gerektiğini, bu konunun birçok sektörü rahatsız edebileceğini ifade etmiştir. Türkiye'de kayıt dışılığın önüne geçilebilmesi, hesap verilebilirliğin artması, iyi yönetimin geliştirilmesi ve denetimin etkili bir şekilde yapılması için sağlıklı verilerin olması gerektiğini, böyle bir karara varılırsa TÜİK'in de hayati bir konuma geleceğini belirtmiştir. Sağlıklı veri olmadığı için kurumların hesap verilebilirliğinin, sağlıklı bir denetimin, açık bir toplumun ve yönetimde de iyileşmenin sağlanamadığını ifade etmiştir. Kurumların ve sivil toplum örgütlerinin web sayfalarında sağlıklı verinin olmadığını, verilerin çoğunlukla reklam mahiyetinde olduğunu, bu gibi verilerle bir yere varmanın mümkün olmadığını ifade ederek, verilerin ne için toplandığının bu noktada çok önemli olduğunu, açık bir toplum olmaya doğru bir hedefimiz olursa tüm kanalların açılacağını ve sıkıntıların aşılabileceğini belirtmiştir.

Bilginin nasıl toplandığı konusunu önemli olduğunu, özellikle taşradan derlenen verilerin sağlıklı bir şekilde toplandığını söylemenin mümkün olmadığını ifade etmiştir. Veri ve istatistik arasındaki farkı tüm kurumların görmesi gerektiğini, verinin bir işleme dayalı olarak ortaya çıkan bilgi yığını olduğunu, bunu da kurumların toplayabileceğini, fakat bunun istatistiğe dönüştürülmesinin farklı bir çalışma olduğunu, bunun da uluslararası standartları ve güvenliği olduğunu belirtmiştir. TÜİK'in akreditasyonu olmadan, denetimini yapmadan da bu çalışmanın yapılmaması gerektiğini, istatistik üretmeye kapasitesi yetecek kurumların TÜİK ile akreditasyon sağlayarak istatistik yayınlamasına müsaade edilebileceğini ifade etmiştir. Bazı verilerin TÜİK tarafından toplandığını ve bunlardan istatistik

üretildiğini, bazı verilerin ise diğer kurumlar tarafından üretildiğini fakat bu veriler üzerinden istatistik üretilmesinin hassas bir iş olduğunu, çok sıkı bir akreditasyona tabi olması gerektiğini belirtmiştir.

Günümüzde elektronik veri alt yapısı dikkate alındığında TÜİK öncülüğünde ulusal veri tabanı oluşturulması gerektiğini, tüm kamuda öncelikle veri havuzlarının bir envanterinin çıkarılarak, analiz edilmesi ve bunlar arasında standardizasyon sağlanabilir mi, paylaşımına açılabilir mi bu gibi konuların araştırılması gerektiğini ifade etmiştir. Örnek olarak Araç Satış Bilgi Sistemi'ne değinmiş, bu sisteme 20'den fazla kuruluşun entegre olduğunu, merkezinin Emniyet Genel Müdürlüğü'nde olduğunu ve bu sistemin kendi verisini ürettiğini ifade etmiştir. Bu havuz TÜİK'e de açılırsa istenilen verilerin süzülmesiyle Türkiye'de 1.el ve 2.el araç alım satımı ile ilgili verinin hatasız üretebileceğini belirtmiştir.

Türkiye'de farklı donanımlar ve yazılımlar kullanılsa da teknik alt yapının kurulmasının sorun olmadığını ancak birçok kurumun veri havuzlarının kullanıma açılmasında çok da hem fikir olmadığını, örneğin Adli Sicil istatistiklerinin kamu kuruluşlarının paylaşımına açılmış durumda olmadığını fakat birçok veri havuzunun paylaşımına açılabileceğini belirtmiştir. Devletin buna ihtiyacı olduğunu, ideal olanın değil, elimizde mevcut olan verilerin toplanması gerektiğini, beş-on yıllık strateji içerisinde tüm toplumun kayıt altına alınması yönünde bir irade ortaya konulursa süreç içerisinde bunların elektronik olarak kayıt altına alınacağını ve sisteme entegre olabileceğini ifade etmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın elindeki sistem ile öğrencilerin notlarını, Sağlık Bakanlığı'nın kişilerin sağlık kayıtlarını, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun ilaç kayıtlarını toplamakta olduğunu fakat bu verilerin kişisel veriler olduğunu, öğrencinin notunun, hastanın muayene kayıtlarının, ilaç kayıtlarının tamamen özel veri niteliğinde olduğunu belirterek, Türkiye'de kişisel verilerin korunması ile ilgili yapılanma olmadığı için bunların hukuki olarak da alt yapısı olmadığını ifade etmiştir. Bu alt yapı sağlanırsa, TÜİK'e yasal bir güç verilmesi ve hiçbir kurumun belli kısıtlamalar haricinde veri paylaşımında sorun yaratmaması gerektiğini, kişisel verilerin toplanması ve muhafaza altında tutulmasının rahatlıkla yapılabileceğini ifade etmiştir.

Bir arayüz oluşturularak verilerin bu arayüz sayesinde sunulmasının, verilerin de kurumlara yetki verilerek girilmesinin çok uygun olmayacağını, bu konuda denemeler yapıldığını, çok da başarılı olmadığını ifade etmiştir. Örnek olarak İçişleri Bakanlığı uygulamasında olan e-yerel yönetim uygulamasına yerel yönetimlerin veri girmeleri istendiğini fakat son derece başarısız sonuçlar ortaya çıktığını, diğer yandan Adres Bilgi Sistemi'nin son derece başarılı olduğunu ifade etmiştir. Sistem yanlış adres girmeye müsaade etmediği için tamamıyla sağlıklı veri sağlandığını belirtmiştir.

Diğer önemli bir konu olarak, kayıtlı veri, kayıtlı sistemlerin oluşturulması yönünde bir strateji izlenmesi gerektiğini, bunun kayıtlı bir toplum oluşturma yönünde ciddi bir hedef oluşturacağını ifade etmiştir.

İçişleri Bakanlığı'na devredilmesi düşünülen Olay İstatistikleri ve Oturma İzinleri, Sığınmacı ve Mülteci Kayıtları ile ilgili olarak; Olay İstatistikleri'nin İçişleri Bakanlığı tarafından üretilmesinin mümkün olmadığını, Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Erol'un da belirttiği gibi bu bilgilerin tamamen UYAP üzerinde tutulan bilgiler olduğunu, Olay İstatistikleri üretilirken bu sistem üzerinden alınması gerektiğini belirterek, konunun Adalet Bakanlığı'nda olmasının daha uygun olacağını ifade etmiştir. Oturma İzinlerinin, Sığınmacı ve Mülteci Kayıtlarının İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülebileceğini, oturma izinlerinde bir sıkıntı bulunmamakla birlikte Sığınmacı, Mülteci ve Yasa Dışı Göç konusunda

büyük bir kayıt dışılık olduğunu, yasa dışı göçmen sayısının kesinlikle bilinemediğini ifade etmiştir. Türkiye'ye büyük bir kayıt dışı giriş olduğunu ve bu kişilerin hiçbir yerde kaydı olmadığını, kişi yakalanmış olsa bile sınır dışı edilebiliyorsa edildiğini, edilemiyorsa şehirlerde iskânı sağlandığını ve belli bir süre sonrada bu kişilerin ortadan kaybolduğunu belirterek, sistemde de kayıt dışılık olduğunu, bu konuda Uluslararası Yabancı Koruma Kanun Tasarısı'nın hazırlandığını ve Bakanlar Kuruluna gönderildiğini ifade etmiştir. Bu kapsamda Göç Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün kurulma aşamasında olduğunu, işlerlik kazandığı zaman çalışmaların daha iyi bir şekilde yürütüleceğini ve eksik verilerin daha sağlıklı bir şekilde elde edilebileceğini belirtmiştir.

Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa EROL

Adli sicil bilgilerinin şahısların geçmişte işlediği suç ve karşılığında almış olduğu mahkûmiyeti gösteren bir bilgi olduğunu, mahkûmiyet bilgilerinin istatistiki açıdan bir değeri olmadığını, kaç tane A isimli şahsın hırsızlık suçu işlemiş olduğu vb. bilgilerin istatistiki açıdan bir değeri olmadığını, fakat Türkiye'de hangi yaş grubunda kaç kişinin hırsızlık suçu işlemiş olduğunun istatistiki bir bilgi olduğunu ifade etmiştir.

Adli sicil kanununun 18 yaşından büyük bir çocuğun adli sicil bilgisinin babasına, babasının bilgisini de oğluna verilmesini yasakladığını, bu nedenle bu gibi kişisel bilgilerin paylaşılmasının daha önce verilen "öğrenci not bilgileri, sağlık kayıtları" örnekleri gibi bilgiler olduğunu ve istatistiki açıdan bir önemi olmadığını belirtmiştir.

UYAP kapsamında kişisel bilgiler olmaksızın kadına karşı şiddet vb. olay bilgilerinin çok daha rahat elde edilebileceğini belirterek, olay istatistikleri ile ilgili olayın nasıl sonuçlandığının ancak UYAP sistemi üzerinden ve Adalet Bakanlığı adli sicil kayıtlarından elde edilebileceğini ifade etmiştir.

"Semt karakollarını devam ettirecek miyiz yoksa son mu vermeliyiz" gibi bir veriye de bu bağlamda belki ihtiyacımız olabileceğini, sonu takipsizlikle sonuçlanmış olsa bile semt karakollarına yapılan başvuru sayısı (mahkumiyet olması zorunlu değil), buralarda kaç kişilik adli personel ve adli işlere bakan polis gücü bulundurulması gerektiği gibi bilgilere gerek olduğundan olay istatistiklerine ihtiyaç duyulabileceğini belirtmiştir. Sonuçlarına bakılmaksızın olayların müracaat şekli, türü, sayısı sağlanmak istenirse olay istatistiklerinin semt karakollarından elde edilebileceğini ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

TÜİK'in başlattığı yeni bir çalışma ile kurumlara gidilerek idari kayıtlarda durum tespiti yapıldığını, bu bağlamda bir veri seti oluşturup, Türkiye'de hangi veriler üretiliyor, neler eksik bunları tespit etmek amacının güdüldüğünü, çalışmanın ilk aşamasının bittiğini ve sonuçların değerlendirilmekte olduğunu, daha sonra bu çalışmanın detaylandırılacağını belirtmiştir.

Kurumların kayıtlarını TÜİK'e açmaları durumunda, bu idari kayıtlarından üretilecek veriler de olduğunu, ancak kurumlar açmazlarsa yapılabilecek bir şey olmadığını ifade etmiştir. Örnek olarak Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri ve 2.el araç satışlarının İçişleri Bakanlığı'nın Araç Bilgi Sistemi'nden alınmakta olduğunu belirtmiştir.

İstatistik Kanunu hazırlanırken uluslararası istatistik ilkelerinin de göz önüne alındığını ve her türlü ihtiyaca cevap verebilecek şekilde düzenlenmiş olduğunu ifade etmiştir. TÜİK Başkanlığı'nın Kurumun görev alanına giren konularla ilgili sayım ve araştırmalarda istatistik üretimi için gerekli gördüğü her

türlü ortamdaki veri ve bilgiyi, tüm istatistiki birimlerden Başkanlıkça belirlenen şekil, süre ve standartlarda doğrudan isteme yetkisine sahip olduğu, gerektiğinde verilen veri veya bilgilerin doğruluğunu araştırmaya, kontrol etmeye, ilgililerden ek bilgi ve belge istemeye, araştırma ve kontroller sonucu düzenlenecek belgelerle gerçek veri ve bilgiyi belirlemeye yetkili olduğu yönündeki kanun hükümlerini hatırlatmıştır. Bu maddeye rağmen bilgi vermeyen, kayıtlarını kullandırmayan kurumların olduğunu, bu durumda hiçbir cezai müeyyide olmadığından bir şey de yapılamadığını ifade etmiştir. Kanun Hükümünde Kararname ile hanehalkı veya bireylerle yapılan araştırmalarda cevap verilmemesi durumunda kişiye 500 TL, hanehalkı veya bireyler dışında kalan diğer istatistiki birimlerle yapılan araştırmalarda cevap verilmemesi durumunda ise 1500 TL cezai hüküm olduğunu fakat kamu kurumları bilgi vermeyi reddederse yapılacak hiçbir şey olmadığını ifade ederek, bu konuda Adalet Bakanlığı'nın yardımcı ve yol gösterici olması gerektiğini, örneğin Başbakanlığın Cumhurbaşkanlığı dahil kamu kurumundaki kişilere gerektiğinde ceza kesebileceğini belirtmiştir.

Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa EROL

Bu konuda TÜİK'in kesinlikle desteklenmesi ve yaptırım gücü olması gerektiğini belirtmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun elinde olan bu yaptırımın TÜİK'in de elinde olması gerektiğini, aynı yaptırımın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın da elinde olması gerektiğini ifade etmiştir. Yedi yıllık süresi Temmuz 2012 de dolacak olan Özürlüler Kanunu'na göre tüm kaldırımların ve otobüslerin engellilere uygun hale getirilmesi gerektiğini, bu kanuna uymayan yerel yönetimlere para cezası kesileceğini belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Sosyal Güvenlik Kurumu'nda cezanın direk şahsa gidiyor olması ve cezanın kişiden tahsil edilmesi nedeniyle geri bildirimlerde herhangi sorun yaşanmadığını fakat bunun kamu kurumlarında uygulanmadığını, bu nedenle kamu kurumlarının veri vermediğini ve bunların kullanılmadığını ifade etmiştir.

İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Hasan CANPOLAT

Sosyal Güvenlik Kurumu'ndaki modelin TÜİK'de de uygulanabileceğini ve sonuç da alınacağını, burada üzerinde durulması gereken asıl meselenin Türkiye'nin kendini aynada görmeye hazır olup olmadığı meselesi olduğunu, bu iradenin oluşması halinde müeyyidenin de konulabileceğini belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

TÜİK kanununun 9.maddesinde "Kurum ve kuruluşlar, resmi istatistik üretiminde kullanılmak üzere, kendi görev alanları ile ilgili konularda topladıkları, işledikleri ve sakladıkları kayıt ve diğer veri dosyalarını ve her türlü harita ile uzaktan algılanmış veriyi, belirlenen süre içerisinde ücret talep etmeksizin Başkanlığa vermek veya kullanımına açmakla yükümlüdürler" ifadesinin yer aldığı, Kanun'un her türlü yetkiyi vermekte olduğunu ifade etmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V. Sayın Namık ATA

İstatistiklerin hangi kurumlar tarafından üretileceği konusundaki kriterler, uluslararası kuruluşlara veri gönderimi, istatistiklerin bir portalden yayımlanması, RİP Logosunun kullanılması, idari kayıtları tutarken TÜİK'den görüş alınması, Kurumların ürettikleri istatistikleri standart haber bültenleri ile sunmaları, istatistik birimlerinin oluşturulması ve istatistikçi istihdam edilmesi hususlarında yerinde

tespitler yapıldığını ve tespit edilen konularda gerekli hazırlıkların ve çalışmaların yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Çalışma gruplarının ürettikleri çalışmalar ile ilgili sonuçların değerlendirilmesi ve bir sonuç vermesinin çok önemli olduğunu, Kurumların üretmiş oldukları verilerin istatistiğe dönüşmesi anlamında ilk basamak olarak çalışma gruplarının çok önemli bir işlev yerine getirmekte olduğunu belirtmiştir.

ÇSGB'nin gerek çalışma hayatına ilişkin istatistikler konusunda, gerek sosyal güvenlik ile ilgili sağlık harcamaları istatistikleri konusunda, işsizlik ile ilgili birçok alanda istatistikler ürettiğini, burada önemli olanın, TÜİK ile bu üretilen bilgilerin hem ulusal hem uluslararası norm ve standartlara uygun olup olmadığı noktasında beraber çalışılması olduğunu, eğer bir takım eksiklikler var ise bunların tespit edilerek düzeltilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

2012-2016 Resmi İstatistik Programı'nda yapılacak çalışmalar arasında yer alan TÜİK'in sorumluluğunda olan Sağlık Harcamaları İstatistikleri'nin SGK'ya devrinin uygun olduğunu, sağlık harcamalarının bütünü ile ilgili çalışmanın yapılmasının son derece önemli olduğunu ifade etmiştir.

Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına ait istatistiklerin devri konusunda ise, konu, işçi statüsünde çalışan kişilerle ilgili bir talep ise bir noktaya kadar yapılabileceğini, teşkilat açısından bakıldığında 30'dan fazla ülkede ataşeliklerinin ve müşavirliklerinin bulunduğunu, bunların dışında kalan ülkelerde böyle bir yapılanma bulunmadığını ifade etmiştir. Türkiye'de çalışan yabancılarla ilgili böyle bir çalışmanın zaten olduğunu, bu kişilerin çalışma izinlerinin ÇSGB tarafından verildiğini ve konu ile ilgili gerekli istatistiklerin üretildiğini, çalışmaların bu istatistiklerin standartlara uygun hale getirilmesi yönünde devam edeceğini ifade etmiştir.

Sağlık Bakanlığı Genel Müdürü Sayın Uğur DİLMEN

İstatistiklerin hangi kurumlar tarafından üretileceği konusundaki kriter, uluslararası kuruluşlara veri gönderimi, istatistiklerin bir portalden yayımlanması, RİP Logosunun kullanılması, idari kayıtları tutarken TÜİK'den görüş alınması, Kurumların ürettikleri istatistikleri standart haber bültenleri ile sunmaları, istatistik birimlerinin oluşturulması ve istatistikçi istihdam edilmesi konularından 1.madde ile ilgili, TÜİK ile her zaman işbirliği içinde beraber çalışmaya devam edileceğini ifade etmiştir.

1. basamak veya 2. basamakta ilaç yazımının akılcı kılavuzlarla uygun olup olmadığının teknik konular olduğunu, bu gibi istatistikleri teknik dalların yapması gerektiğini, TÜİK'in ürettiği istatistiklerde karşılıklı fikir alış verişi olması ve işbirliği içinde çalışılması gerektiğini ifade etmiştir.

İstatistiklerin tek bir portalden yayınlanması konusunun tartışılması gerektiğini, Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı istatistiklerin sağlıkla ilgilenen kişileri ilgilendirdiğini, tabi ki bu istatistikleri TÜİK'in de yayınlaması gerektiğini ama ilgili kurumların yayınlamasında da bir sakınca olmaması gerektiğini belirtmiştir.

3.madde ile ilgili olarak Dünya Sağlık Örgütü ile Sağlık Bakanlığı'nın çok yakın temasları olduğunu, birçok konuda veri paylaşımında bulduklarını, 2008 yılından beri önce Hıfzıssıhha Mektebi şimdi ise Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü tarafından bu koordinasyonun yürütüldüğünü ifade etmiştir. Dünya Sağlık Örgütü'nün ilgili istatistikleri belli tarihlerde istediğini, TÜİK'in de belirli bir zamanda bu verileri istediğini belirterek, burada bir uyuşmazlık ortaya çıktığını ifade etmiştir. Geçen yıl Sağlık Bakanlığının bir alan çalışması yaparak sonuçlarını TÜİK'e ilettiğini ve Dünya Sağlık Örgütü mortalite konusunda addendum yayınladığını, TÜİK'in de bir çalışma yaptığını, verileri Dünya Sağlık Örgütü'nün istediği zamanda iletemediklerinden Sağlık Bakanlığı'nın İstanbul Üniversitesi ile birlikte yeni bir alan

çalışması başlatıldığını ifade etmiştir. Bu bağlamda kurumlarla konuyu müzakere edip zamanlamanın nasıl yapılacağı konusunda bir karara varılması gerektiğini vurgulamıştır. TÜİK'in ilkeleri olduğu gibi diğer kurumların da belli ilkeleri bulunduğunu ve tüm kurumların bu ilkelere aynı uyumu sağlamanın beklenmemesi gerektiğini ifade etmiştir.

Haber bültenlerinin muhabirin okuması veya gazetelerde çıkmasından ziyade haber tekniği ile oluşturulması ve servis edilmesi gerektiğini, bültenlerin dikkat çeken noktalarının TÜİK'in Basın Müşavirliği veya başka bir yerle işbirliği yapılarak bunun haber haline getirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

İstatistiklerde Resmi İstatistik logosunun kullanılabilmesini, büyük bir çoğunlukla her kurumun istatistik birimi olduğunu, Sağlık Bakanlığı'nda bu görevi Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü'nün koordine etmekte ve yürütmekte olduğunu ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Kurumlarla görüşülüp işbirliği içerisinde birçok konunun çözüme kavuştuğunu, zamanlilik konusunun çok önemli olduğunu, TÜİK'in de zamanlilik açısından bazı şeylerin üzerinde tekrar düşünüp uluslararası kuruluşlara veriyi istediği zamanda vermesi gerektiğini ifade etmiştir.

Sağlık Bakanlığının idari kayıtlardan rahatlıkla yapabilecekleri çalışmaları araştırmalarla yapmak istediğini, buna gerek olmadığını ifade etmiştir. Örnek olarak Türkiye'nin halen doğum ve ölüm verilerini sağlıklı olarak karşılayamadığını, bebek ölümlerinin verilemediğini ifade etmiştir. TÜİK, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının birlikte çalışarak, idari kayıtlarında yapılacak bir düzenleme ile istenilen süreden daha kısa bir süre içerisinde bu verilerin sağlanabileceğini belirterek, kurumların işbirliğini artırarak beraber çalışması, anket ve araştırma yerine idari kayıtların iyileştirilmesi yoluna gidilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Çalışma gruplarının burada işin özünü oluşturduğunu, burada oluşacak ortamlarda sorunların rahat bir şekilde çözülebileceğini belirtmiştir.

Sağlık Bakanlığı Genel Müdürü Sayın Uğur DİLMEN

Ölüm istatistikleri ile ilgili sıkıntının hastane kayıtlarından çok sahadan kaynaklandığını, örnek olarak bebeğin ölü mü doğduğu yoksa nefes alıyor muydu sorgulamasında Sağlık Bakanlığının istatistikleriyle TÜİK'in istatistikleri arasındaki uyumsuzlukların buradan kaynaklandığını ifade etmiştir. Bu gibi hataların sayısal olarak çok olmamasına karşın belli bir oranda uyumsuzluk çıkardığını, TÜİK, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının birlikte çalışarak bu sorunu da çözebileceğini ifade etmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı Sayın Doç. Dr. Basri Hakan HAKYEMEZ

Bir önceki toplantıya göre somut adımların atıldığını gördüklerini belirtmiştir. İstatistik biliminin önemli olup olmadığını düşünmek gerektiğine değinerek, istatistiğe ve veriye günümüz dünyasında büyük ihtiyaç olduğunu ve bu verilerin tek elde toplanmasının önemli olduğunu belirtmiştir. İstatistik ve veri konusunda resmi olarak güveneceğimiz yegâne yerin TÜİK olması gerektiğini, TÜİK logosunun güvenilir ve inandırıcı olması gerektiğini vurgulamıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığının içinde gençlik olduğu için pozitif ayrımcılığa tabi tutulmasını istediğini, aynı pozitif ayrımcılığın TÜİK'e de uygulanması gerektiğini belirtmiştir. TÜİK'in kısıtlarının giderilmesi gerektiğini belirterek, Gençlik ve Spor Bakanlığının görevleri arasında plan-proje geliştirmek ve

gençliğin sorunlarını çözmek olduğunu, bu sorunları çözmeleri için de veriye ihtiyaçları olduğunu söylemiştir.

Bakanlık olarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı altında bir istatistik birimi oluşturduklarını belirtmiştir. TÜİK'in Kurumlarında görevlendirdiği uzmanların çok faydalı olduğunu, gerçekleştirilen 4 toplantının çok verimli olduğunu vurgulamıştır.

Yeni bir bakanlık olduklarını ve kendilerinden gençlik konusunda çalışmalar beklendiğini ifade ederek, mevcut durumu görmek açısından idari kayıtların yeterli olmadığını, ellerindeki projeleri anket ve araştırmalara dayalı olarak sürdürmek zorunda olduklarını belirtmiştir. Gençlikle ilgili bugüne kadar hiçbir istatistiksel çalışma olmadığını, Bakanlık olarak sayısal-nicel istatistiklerden fazlasına ihtiyaçları olduğuna değinerek, gençlerin kimleri rol model aldıklarının kendileri için çok önemli olduğunu belirterek, gençliğin rol modelleri kimler diye bir saha çalışması yaptıklarına değinmiştir.

Alt konu itibari ile sadece iki yerde olduklarını, çalışma gruplarında kendilerinin mutlaka olmaları gerektiğini vurgulamıştır. Kredi Yurtlar Kurumunda liderlik akademilerine ve kişisel gelişim seminerlerine başladıklarını, en son Mehmet Akif ile ilgili 20.000 gence ulaşarak Kredi Yurtlar Kurumunda şiiir dinletileri yaptıklarına değinmiştir. Köln'de memnuniyet anketi yaptıklarını, bunun sonucunda yurtdışındaki gençlerin kendilerine çok ihtiyaçları olduğunu gördüklerini belirtmiştir. Çalışmalarını projelendirmeleri için anket ve araştırmalara ihtiyaç duyduklarını, bunların idari kayıtlarla olacak işler olmadığını ve bu konuda TÜİK'e çok ihtiyaçları olduğunu belirtmiştir.

Ellerinde gençlik ve spora ilişkin mevcut çalışmaları bulundurduklarını, bu çalışmaların genellikle teknik verilere dayandığını belirtmiştir. Beşeri kaynaklar, eğilimler, temayüllere ilişkin veri olmadığını ifade ederek, TÜİK'in resmi verilerine göre plan-proje üretemeyeceklerini, sorunlarını çözemeyeceklerini belirtmiştir.

Spor istatistiklerine baktıklarında, kaç tane sporcu var, kaç tane kulüp var, gibi istatistiklerin bulunduğunu bunların yeterli olmadığını, "Türkiye'nin olimpiyatlarda altın madalya kazanabilecek hangi yetenekte gençleri var?" gibi sorulara cevap alabilmeleri için TÜİK ile işbirliği içinde olmalarının gerekliliğine değinmiştir. Bu sene 100 000 genci hareket ettireceklerini, bunun için: "Hangi genç grubu hangi şehri ziyaret etmek istiyor, doğudaki ve batıdaki gençler arasındaki eğilim farklılıkları nelerdir, ön yargı var mı, yok mu?" gibi göstergelere ihtiyaçları olduğunu vurgulamıştır. 100 000 genci bulmuşken onların başındaki liderlere anket yaptırabileceklerini, bu konuda da yardım istediklerini belirtmiştir. Gençlik kamplarında 18-20 000 genç olduğunu, onlara anket yapmak istediklerini, bu konuda desteğe ihtiyaçları olduğunu belirtmiştir.

Genç tanımı ile ilgili sorunları olduğunu, 15-29 yaş aralığını genç tanımı olarak kabul ettiklerini, yaşam memnuniyeti ve aile yapısı araştırmalarının 18 yaş altını kapsamadığı için verinin kendileri açısından yetersiz olduğunu, bu çalışmaların kapsamının 15-17 yaş gençleri de içerecek şekilde düzenlenmesi halinde kendilerinin de faydalanabileceklerini ifade etmiştir. Serbest faaliyetlerle ilgili araştırma olmadığını, gençleri serbest faaliyetlerle kazandıklarını ya da kaybettiklerini vurgulamıştır. Gençlik merkezlerinden spor alanlarına kadar dev yatırımlar yapıldığını, ancak bu merkezleri doldurabilmek için nasıl bir müfredat izlemeleri gerektiği hususunda TÜİK'e ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Bu konuları TÜİK'in görevlendirdiği uzmanlar aracılığı ile kendi uzmanlarının çalışacaklarını, teknik olarak detaylandıracaklarını ifade ederek, 81 ilden veri toplamaları gerektiğini, veri tabanı oluşturduklarını, bu konuda yardım istediklerini belirtmiştir.

Yeni kuruldukları, yapılanmalarını tamamlayamadıkları için 2011 yılında TÜİK tarafından oluşturulan çalışma gruplarına ve eğitimlere katılmadıklarını; eklenecek konulara gençlik ve sporun kesinlikle girmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Her şeyin sivilleştiğini, RİP'in de sivilleşmesi gerektiğini, mevcut durum dışında biraz daha vizyoner olup, kapsamlı düşünerek, sosyal eğilimlere girerek, temayülleri toplayarak istatistiklerin oluşturulması gerektiğine inandığını belirtmiştir. TÜİK tarafından yapılan bütün istatistiklerin sadece rakam olarak verildiğini belirterek, bir birimin bu istatistikleri yorumlamasının sayıların yanında objektif yorumların haber bültenlerini zenginleştireceğini ifade etmiştir.

Bir sene içinde, TÜİK ile kurumlar arasındaki işbirliğinin sağlanabilmesi için bir iş takvimi oluşturulması ile işlerin daha koordineli olarak yürüyebileceğini düşündüklerini belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

TÜİK olarak her türlü yardımı yapmaya hazır olduklarını belirterek, 40 adet çalışma grubu olduğunu 41. çalışma grubu olarak gençliği ekleyeceklerini ifade etmiştir. Komisyondaki uzmanlarla GSB uzmanlarının formal, daha sistematik bir şekilde çalışmalara devam etmeleri gerektiğini vurgulamış, ayrıca TÜİK'de gençlikle ilgili birçok istatistik olduğunu, GSB'ye bu verileri göndereceklerini ve çalışmalarını ivedilikle gerçekleştireceklerini vurgulamıştır.

Bütün ülkelerin istatistik kurumlarında esas olanın idari kayıtlar olduğunu, ama idari kayıtların her şey olmadığına değinerek, bazen araştırma-anket çalışmalarının gerekli olabileceğini vurgulamıştır.

Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Ahmet YÜCEL

AB sürecinde en önemli konulardan birinin de istatistik olduğunu belirterek, bu anlamda istatistiği AB' ye katılma sürecinde Türkiye'nin üzerine düşen yükümlülük anlamında, bir diğeri de Türkiye'nin kendi ihtiyaçları çerçevesinde istatistik olarak ikiye ayırdıklarını ifade etmiştir.

AB tarafından bakıldığında, istatistik faslının müzakerelere açılmış, ancak henüz kapatılmamış bir fasıl olduğunu, kapanması için iki tane kriter belirlendiğini vurgulayarak, "Ulusal Hesaplar Sistemi" ve "Tarımsal İstatistikler" alanlarında AB'ye uyumun gerçekleşmesi gerektiğini belirtmiştir. Ulusal Hesaplar Sisteminde bir ilerleme kaydedildiğini ama Tarımsal İstatistikler konusunda sıkıntılar olduğunu ifade etmiştir. Üyelikle birlikte AB'nin yapısal fonlarını kullanabilmemiz için Ulusal Hesaplar Sisteminin AB standartlarında olması gerektiğini belirterek bu konuda TÜİK'in elinde bir rehber olduğunu, bu çalışmaların TÜİK önderliğinde yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Üyelikten sonra AB'nin tarımsal desteklerinden faydalanabilmek için tarımsal istatistikleri üretmemiz gerektiğini, ulusal politikalarımızın belirlenmesi açısından da tarım istatistiklerinin çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

Müzakere sürecinin istedikleri hızda ilerlemediğini, ama siyasi düzeyde AB ile varılan uzlaşma çerçevesinde "Pozitif Gündem" adı altında yeni bir süreç başlatıldığını belirtmiştir. Burada üzerinde siyasi blokaj olan fasıllarda yeni bir çalışma yürütülmesinin gündemde olduğunu, bu çerçevede 8 tane fasıl belirlendiğini, istatistiğin de bu fasıllardan biri olduğunu belirtmiştir. İstatistik faslındaki iki kriterde ilerleme sağlamak amacıyla komisyonla üst düzey çalışmalar yerine getirip kısa zamanda bu kapanış kriterlerinin yerine getirilmesini sağlamayı amaçladıklarını, Mayıs ayının ikinci döneminde

istatistik faslı çalışmalarını yerine getireceklerini, bu süreci TÜİK ile çok ciddi işbirliği içerisinde yürüteceklerini önemle vurgulamıştır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V. Sayın Ali NURAL

2006 yılında yapılan İstatistik Konseyinde alınmış kararı işaret ederek, Dış Ticaret İstatistiklerinin üretilmesi hususunda sorumluluğun hangi kurumda olması gerektiği meselesini tartışmaya açmıştır.

Dış Ticaret ve İç Ticaret ile ilgili hemen hemen bütün kaynakların kendilerinde olduğunu belirterek, ancak hiçbir istatistikten sorumlu olmadıklarını vurgulamıştır. Lisanslı depoculuk, MERSİS, TİBLİS, ESBİS çalışmalarının RİP'e alınmasını önerdiklerini ancak gelen cevapta çalışma gruplarında değerlendirileceğinin ifade edildiğini söylemiştir.

İstatistiğin güncelliğini koruması gerektiğini, zamanlılığın önemli olduğunu vurgulamış, Dış Ticaret İstatistikleri konusunda teknik anlamda bir toplantı talepleri olduğunu, istatistiklerin üretimi ve yayımı konusunda TÜİK'ten yardım istediklerini belirtmiştir. Dış Ticaret konusunda işbirliği içerisinde olduklarını, aynıısını İç Ticaret konusunda da devam ettirmek istediklerini ifade etmiştir.

TÜİK Başkan Yardımcısı Sayın Mehmet AKTAŞ

RİP kapsamına giren istatistiklerin uluslararası normları oturmuş ve herhangi bir normu olmayan, daha spesifik alanlara giren istatistikler olarak ikiye ayrılabilceğini belirtmiştir. Dış ticaret istatistiklerinin uluslararası normları olan, daha büyük entegre bir sistemin parçası olduğundan bu istatistiklerin devrinin prensip olarak uygun olmadığını vurgulamıştır.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Dış Ticaret İstatistiklerinin devri konusunu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Sayın Ziya ALTUNYALDIZ ile de görüştüğünü belirterek, bu istatistiği devretmeyeceklerini çok net olarak ifade etmiştir. Söz konusu istatistiklerin 2 ülke hariç bütün Avrupa ülkelerinde istatistik kurumları tarafından üretildiğini açıklayarak, olabilecek bir yanlışlığı kaldıramayacaklarını, arkasında inanılmaz bir detay veri olduğunu vurgulamıştır.

Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V. Sayın Tarık SÖNMEZ

Tartışma konularından 1 ve 6'nın verilerin derlenerek istatistik haline getirilmesine yönelik, diğer konuların ise kullanımına yönelik olduğunu belirterek, 1 ve 6 'ya öncelik verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

İstatistikleri kimin üreteceği konusunda TÜİK'in kurumlarla birebir görüşerek çalışmasının daha doğru olacağına değinmiş, birden fazla kurumu ilgilendiren konularda da TÜİK'in koordinatör vasfını kullanarak bu bilgileri almak ve istatistiğe dönüştürmek konusundaki görevini devam ettirmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Girdi-çıkı tablolarını 1968 yılından itibaren TÜİK'in ürettiğini, ancak en güncel verilerin 2002 yılına ait veriler olduğunu belirtmiştir. Sanayinin yapısını detaylı olarak analiz edebilmeleri için bu konudaki bilgilere azami derecede ihtiyaç duyduklarını ifade ederek, bu girdilerin hangi yoldan geldiğini, ithalat mı, iç üretim mi bilmeleri gerektiğine değinmiştir. Bu konularda acilen güncellemelerin yapılmasını beklediklerini, özellikle OECD, DTÖ gibi kurumların da bu konunun üzerinde durduğunu vurgulamıştır.

OECD bünyesinde bu konuda bir çalışma başlatıldığını ve özellikle bir takım zenginleştirme ya da formülasyonlarda değişiklikleri de içerecek şekilde input-output tablolarının hazırlığına yönelik bir çalışma olduğunu ifade etmiştir. OECD'nin istatistik kurumlarıyla yakın zamanda temas kuracağı bilgisini de aldıklarını ayrıca belirtmiştir.

Hizmet ticareti istatistiklerine ilişkin sıkıntıları olduğunu, TCMB'nin ödemeler dengesinin hizmetler kaleminden veri aldıklarını ancak özellikle bir kaç boyutu itibarıyla bu bilgilerin yetersiz olduğunu açıklamışlardır. TCMB'nin ülke temelinde ve coğrafi dağılımlı veri üretmediğini vurgulayarak, yazılım hizmetleri, görsel-ışitsel hizmetler, sağlık hizmetleri gibi bazı kalemlerde veri toplanmadığını, TÜİK ile bu konuda daha yakın çalışmak suretiyle, bu konudaki eksikliği gidermek istediklerini ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

TCMB, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TÜİK, Ekonomi Bakanlığı'nın bir araya gelerek bir yol haritası çizmeleri ve bu dört kurumun konuyla ilgili çok ciddi çalışması gerektiğini ifade etmiştir.

Kalkınma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Erhan USTA

Üçer aylık dönemlerde çalışma gruplarında işlerin nasıl gittiğini görmek açısından bir rapor hazırlanmasını, tıkanıklıkların, sorunların üst düzey yöneticiler tarafından sahiplenilmesi açısından faydalı olacağını ifade etmiştir.

Hangi bilgilerin toplanması gerektiği konusunda TÜİK'in kurumlara yardımcı olabileceğini, işlenemeyecek veriyi toplamanın anlamı olmadığını belirtmiştir. Kurumların idari kayıtlarında olmayan daha kapsamlı istatistikler konusunda zorlamamak gerektiğini belirterek, sağlık harcamalarının sadece kamu kısmının SGK'ya devredilebileceğini, toplam sağlık harcamaları söz konusu olduğunda orada TÜİK'in devreye girmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Konulara ilkelerle prensiplerle yaklaşmanın sıkıntıları da olabileceğini vurgulayarak, olaya özgü bakmak gerektiğini belirtmiştir.

Haber bültenlerinde çok fazla geriye doğru istatistik verilmediğini, biraz daha geriye doğru verilerin yayımlanmasının o istatistiğin değerlendirilmesi açısından faydalı olacağını vurgulamıştır. Son olarak istatistik birimlerinin birleştirilmesinde Fransa'yı örnek alma hususuna değinerek, Fransa'dan model alınmasının faydalı olmayacağını ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

İlkeler konusunda haklı olduklarını, Dış Ticarete ilkeyi koyduklarında sıkıntı yaşandığını, uluslararası arenada istatistiğin sorumluluğun hangi kurumda olduğuna bakılmasının da bir ilke olabileceğini ifade etmiştir. İlkeleri ortaya koyduklarında problemi çözebileceklerini belirterek, buna rağmen sıkıntı yaşanacak durumların yine olabileceğini, her şeyi kurumlarla bire bir görüşerek yapmak gerektiğini ifade etmiştir. Esneklik gerektirecek, ilkelerle çözülemeyecek durumlar olabileceğini, ama ilkesiz de süreci götürmenin mümkün olmadığını vurgulayarak çalışma gruplarının disiplin altına alınması gerektiğini ifade etmiştir.

Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V. Sayın Sami KENEZ

Uluslararası istatistiklerin her durumda TÜİK'in üzerinden gitmesinde fayda olduğunu belirterek, ilkelerin şimdiye kadar belirlenmiş olması gerektiğini ifade etmiştir.

İstatistiklerin tek kapıdan yayımlanmasını, ancak tekelleşmemesi açısından üretici kurumlar tarafından da yayımlanmasının faydalı olacağını belirtmiş, standart haber bülteni konusunda tereddütleri olduğunu, standart haber bülteniyle değil de bir haber bülteniyle açıklanması şeklinde bir ilke koyulabileceğini belirtmiştir. Kurum kendi verisini kendi sunacağı için kesin bir standarda bağlamanın doğru olmadığını ifade etmiştir.

Bir mührün bulunmasında fayda olduğunu, resmi istatistiklerle ilgili bir koordinasyon birimine ihtiyaç olduğunu belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Koordinasyon için en uygun birimin Strateji Başkanlıkları olduğunu, istatistik yayımlanmadan önce kontrol edilmesi, varsa hataların düzeltilmesi ve tek bir elden çıkmasının çok önemli olduğunu ifade etmiştir. Standart haber bülteninde asgari bazı şartların karşılanmasının yeterli olduğunu, amacın burada kamuoyuna duyurmak olduğunu vurgulamıştır.

Türkiye İstatistik Derneği Başkan Yardımcısı Sayın Doç. Dr. Sevtap KESTEL

Çalışma gruplarının çok önemli iletişim aracı olduğunu, yöntemler ve veri oluşumunda yapıcı alt yapılar olduğuna inandığını ifade etmiştir. Çalışma gruplarında hangi verilerin üretilmesinin daha anlamlı olacağı konusunda da çalışılması gerektiğini belirtmiştir. Sorgulamaya başlamanın doğru verinin toplanmasını getireceğini ifade etmiştir.

Kamuda istihdam edilen istatistikçilerin eğitimlerine uygun şekilde değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürü Sayın Gürsel KÜSEK

Bir ay kadar sonra kullanılabilir arazi ile ilgili istatistiklerin tamamını konumsal verilere dayalı olarak, uydu görüntülerinden sayısallaştırılmış olarak yayımlayacaklarını açıklamıştır. Bu sayede Türkiye'de fiilen işlenen arazi miktarı ile bunların ekolojik özelliklerine göre sınıflandırılması gibi verileri doğru olarak verebileceklerini ifade etmiştir.

Tarımsal işletmelerle ilgili verilerde de daha doğru bilgilere ulaşabileceklerini söylemiştir. Kırsal kalkınma konusunda ciddi destekleri olduğunu, bu desteklerin doğru yönetilebilmesi için iller bazında sektörel verilere ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Türkiye'ye giren tüm tarım ürünlerinin fiyat-miktarını bilmeye ve konuyla ilgili bakanlıklardan bilgi almaya ihtiyaçları olduğunu ifade etmiştir. Yatırımların doğru yönlendirilmesi için kurumlar arası bir istatistik platformu olması gerektiğini vurgulamıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanı Sayın Doğanbey AKGÜL

Kurumların kendi aralarındaki istatistiklerin çapraz sorgulanması hususunda TÜİK'in koordinasyon rolünün çok önemli olduğunu belirterek, istatistiklerin doğrulanması hususunda TÜİK'in öncü olmasını istediklerini ifade etmiştir. Anket kelimesinin keyfilik arz ettiğini söyleyerek, bunun bildirim

yükümlülüğü olarak adlandırılmasını önermiş, bütün kurumların bilişim altyapılarının bir birine uyumlu olması gerektiğini ifade etmiştir.

TÜİK liderliğinde, hangi istatistiği kimin üreteceği hususunda referans kurumun belirlenmesi gerektiğini vurgulamıştır.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Verilerin birbirini okuması gerektiğini, ancak verilerde standart olmadığı için, çapraz sorgulama da yapılamadığını ifade etmiştir.

3. İstatistik Konseyi 8.Toplantısı Kararları

1. İkinci Program döneminde resmi istatistiklerde kalite ilkelerine uyulmasına,
2. Kurumlar arasında işbirliğinin artırılmasına, resmi istatistik üretimine elverişli idari kayıt tutulması, kullanılması ve paylaşılmasının kurumlar tarafından benimsenmesine,
3. Türkiye İstatistik Kanununda da belirtildiği üzere, kurumların idari kayıt sistemlerinin tasarlanması ve kurulması aşamalarında ve standartların tanımlanmasında, TÜİK'den görüş alınmasına,
4. Resmi istatistik üretiminde aynı başlık altında birden fazla kurumun rol alması halinde, her bir başlığın kendisine ait şartlarının dikkate alınmasına, bu kapsamda sorumlu kuruluşun belirlenmesinde veya devredilmesinde genel ilkelerin belirlenmesine,
5. II. Program Döneminde Veri Kalite Kontrol Kurulu'nun etkinleştirilmesine,
6. Bir kalite olgusu olarak Resmi İstatistiklerde Logo kullanımı ilkelerinin belirlenerek kullanımına başlanmasına,
7. Resmi İstatistik Programı çalışma gruplarının gözden geçirilmesine; akademisyenlerin, Sivil Toplum Kuruluşlarının Programa katkı sağlamasını teminen, söz konusu gruplara dahil edilmesi konusunda çalışmalar yapılmasına,
8. RİP kapsamında kurumların istatistik altyapılarının tespitine yönelik olarak yapılan çalışma neticesinde elde edilen bulguların çalışma gruplarında incelenmesine, tespit edilen kayıtların uluslararası standartlar açısından uyumlaştırılmasına, uyumlaştırılan kayıtların veri kalitesi açısından değerlendirilerek RİP'e adaptasyonunun sağlanmasına, üretilmeyen istatistiklerin üretilmesi için çalışmalar yapılmasına,
9. Çalışma gruplarında tartışılan konuların istatistik altyapısının geliştirilmesi konusunda yoğunlaşmasına ve etkinliğinin artırılmasına, bu kapsamda düzenleme ve ilkelerin geliştirilmesine,
10. İstatistiklerin tek bir kapıdan (RİP Portalında) yayımlanması konusunda çalışmaların yapılmasına,
11. Uluslararası kuruluşlara veri gönderiminin Uluslararası Resmi Veri Gönderimi Envanteri çalışması kapsamında TÜİK bünyesinde hazırlanacak olan web tabanlı bir uygulama ile yapılması yönündeki çalışmalara devam edilmesine,
12. Uluslararası kuruluşlara veri gönderiminde ülkemizin eksik verilerinin RİP Çalışma Grubu toplantılarında ele alınarak veri eksikliklerinin giderilmesi yönünde çalışmalar yapılmasına,
13. Üretilen istatistiklere ilişkin kamuoyu farkındalığının sağlanabilmesi için Program kapsamında üretilen istatistiklerin kullanıcılar tarafından anlaşılabilir nitelikte haber bültenleri ile sunulmasına öncelik verilmesine,
14. İstatistik birimi olmayan kurumların Strateji Geliştirme Başkanlıkları altında istatistik birimini oluşturmalarına,
15. Program kapsamındaki eğitimlere RİP çalışma grubu üyeleri ile istatistik üretim sürecinde rol alan kurum temsilcilerinin katılımının sağlanmasına,

16. Sağlık Harcamaları konusunda idari kayıtlardan derlenen sağlık harcamalarının SGK, anket ile derlenecek bilgilerin TÜİK tarafından üstlenilerek sorumluluğun SGK'na devredilmesine,
17. Ceza İnfaz Kurumu İstatistiklerinin sorumluluğunun Adalet Bakanlığına devredilmesine,
18. Yabancı Nüfus ve Vatandaşlık İstatistiklerinin sorumluluğunun İçişleri Bakanlığına devredilmesine,
19. Oturma İzinleri, Sığınmacı ve Mülteci Kayıtları İstatistikleri'nin sorumluluğunun İçişleri Bakanlığına devredilmesine,
20. Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşlarına İlişkin İstatistikler (Yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarının sayıları) konusunun sorumluluğunun ÇSGB'ye devredilmesine,
21. Olay İstatistiklerinin sorumluluğunun İçişlerine Bakanlığına devredilmesine

karar verilmiştir.